

ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ISSN 2663-0265 (print) ISSN 2663-0273 (online)

Journal home page: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP>

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Катерина Ігорівна Відімська

Старший викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна

E-mail: Vidimochka@gmail.com,

Карина Ігорівна Кулешова

Кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна

E-mail: karyna.kuleshova@onu.edu.ua,

Володимир Іванович Рижих

Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна

E-mail: vryzhykh@gmail.com,

Ганна Іванівна Шагли

Старший викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна

E-mail: Shagli@onu.edu.ua,

Kateryna Vidimska

Senior Lecturer of the Department of Public Communications and Regional Studies, I.I.Mechnikov Odesa National University, str. Dvoryanska 2, Odesa, 65000, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7352-5316>

Karyna Kuleshova

PhD in Political Sciences, Docent of the Department of Public Communications and Regional Studies, I.I.Mechnikov Odesa National University, str. Dvoryanska 2, Odesa, 65000, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0906-2972>

Vladimir Ryzhykh

PhD in Philological Sciences, Docent, Docent of the Department of Public Communications and Regional Studies, I.I.Mechnikov Odesa National University, str. Dvoryanska 2, Odesa, 65000, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2011-3120>

Ganna Shagli

Senior Lecturer of the Department of Public Communications and Regional Studies, I. I. Mechnikov Odesa National University, str. Dvoryanska 2, Odesa, 65000, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4377-9029>

УДК 316.77

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Received 30 October 2022; revised 28 November 2022; accepted 10 December 2022

DOI: 10.15421/352227

Анотація

У статті досліджуються особливості прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах. Проаналізовано трактування сутності категорії «суспільні комунікації в міжнародних відносинах», які визначаються як диференційовані аспекти відносин через обмін інформацією між національними, етнічними, культурними чи іншими групами чи співтовариствами як на міждержавному, так і на внутрідержавному рівнях. Визначено, що суспільні комунікації в міжнародних відносинах завжди реалізуються в публічній сфері та часто взаємопов'язані з процесами формування нації і створення колективної ідентичності. Встановлено, що система суспільних комунікацій сучасного суспільства визначається як комунікаційна мережа, яка об'єднує взаємопов'язаних соціальних суб'єктів, які координують та узгоджують власну спільну діяльність через передачу повідомлень за допомогою ІКТ. З'ясовано, що суспільна комунікація розгортається у публічній сфері, де громадяни країни задіяні в процес комунікації, які в результаті обговорень формують громадську думку. Встановлено, що суспільні комунікації в міжнародних відносинах займаються вирішенням важливих питань, таких як: геополітичні та стратегічні проблеми, економічний розвиток та його відношення до проблем безпеки, міжнародна політика, екологічні питання, попередження та вирішення конфліктів, мирні переговори та угоди, міжнародна реакція на надзвичайні ситуації тощо. Встановлено, що до прикладних аспектів

суспільних комунікацій в міжнародних відносинах належать: політичні комунікації у міжнародних суспільних комунікаціях; особливості комунікації у міжнародних суспільних комунікаціях; іміджеві та бренд-комунікації у міжнародних відносинах; етика PR та заборонені PR технології у міжнародних суспільних комунікаціях; технології комунікативної роботи у міжнародних суспільних комунікаціях; міжнародні та міжкультурні комунікації тощо. З'ясовано, що майбутні фахівці у сфері суспільних комунікацій в міжнародних відносинах повинні правильно організовувати процес міжнародних суспільних комунікацій на всіх його фазах.

Ключові слова: суспільна комунікація, міжнародні відносини, прикладні аспекти.

APPLIED ASPECTS OF PUBLIC COMMUNICATIONS IN INTERNATIONAL RELATIONS

Abstract

The paper analyzes the peculiarities of applied aspects of public communications in international relations. The interpretation of the essence of the category "public communications in international relations" is analyzed, which are defined as differentiated aspects of relations through the exchange of information between national, ethnic, cultural or other groups or communities both at the interstate and intrastate levels. It was determined that public communications in international relations are always implemented in the public sphere and are often interconnected with the processes of nation formation and collective identity creation. It has been established that the system of public communications of modern society is defined as a communication network that unites interconnected social subjects that coordinate and coordinate their joint activities through the transmission of messages using ICT. It has been found that public communication unfolds in the public sphere, where citizens of the country are involved in the communication process, which, as a result of discussions, form public opinion. It has been established that public communications in international relations deals with solving important issues, such as: geopolitical and strategic problems, economic development and its relation to security problems, international politics, environmental issues, conflict prevention and resolution, peace negotiations and agreements, international response to emergencies situations, etc. It was established that applied aspects of public communications in international relations include: political communications in international public communications; peculiarities of communication in international public communications; image and brand communications in international relations; PR ethics and prohibited PR technologies in international public communications; technologies of communicative work in international public communications; international and intercultural communications, etc. It was found that future specialists in the field of public communications in international relations should properly organize the process of international public communications at all its phases.

Key words: public communication, international relations, applied aspects.

Постановка проблеми.

Розвиток інформаційно орієнтованого суспільства є швидким і часто непередбачуваним процесом. І сьогодні суспільство лише починає розуміти його соціальні, політичні та економічні результати. Інформаційно-орієнтований розвиток суспільства відзначається своєю неоднорідністю, оскільки різні галузі суспільного життя по-різному реагують на зміни умов навколишнього середовища. Країни, які мають більш розвинену інформаційну інфраструктуру, встановлюючи свої технологічні стандарти та надаючи свої ресурси споживачам, формують умови розвитку та діяльності інформаційних структур в інших країнах і впливають на розвиток інформаційних сфер у цих країнах.

Будь-яка інформація відображає факти і за-

кони зовнішнього світу, пропонує можливості для прогнозування реальності та трансформації на користь міжнародної спільноти. Оскільки інформаційний фактор був причиною найглибших змін у цивілізаційному житті протягом всієї історії, він об'єднав світ в одну систему, яка працює в режимі реального часу. Даний союз міжнародної спільноти є дещо формальним, але глобальні засоби комунікації можуть призвести до подальшої концентрації міжнародної співпраці. Важливою характеристикою глобальної ролі інформації є стрімке зростання суспільної цінності інформації, однак лише в XX столітті інформація перетворилася на стратегічний ресурс людства. Невичерпність інформаційних ресурсів відкриває можливість для їх використання в інтересах міжнародної

спільноти і визначає інформацію як глобальну проблему цивілізації. Феномен комунікаційної глобалізації класифікується як явище останньої чверті ХХ століття і пов'язане з регулюванням міжнародних інформаційно-комунікаційних потоків на глобальній основі, тому з-за сучасних кондицій велика увага приділяється комунікаційним процесам, які мають важливе значення у внутрішньому та міжнародному суспільному житті, в результаті чого актуальним є дослідження особливостей прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Тематику дослідження особливостей прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах досліджує незначна кількість науковців. Зокрема, наукові праці А. Л. Шинкарука, В. М. Парфенюка, Е. Я. Каца, Н. П. Карпчука, Н. Білана, А. Вран'єша, З. Будиміра, присвячені аналізу суспільних комунікацій у міжнародному контексті, які забезпечили результативний процес суспільних комунікацій у політичному вимірі.

Метою роботи є дослідження особливостей прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах. Для досягнення мети визначено наступні завдання: визначити теоретичну сутність поняття «суспільні комунікації в міжнародних відносинах»; встановити характерні особливості суспільних комунікацій в міжнародних відносинах; проаналізувати прикладні аспекти суспільних комунікацій в міжнародних відносинах. При проведенні дослідження були використані загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз.

Виклад основного матеріалу.

Нові засоби комунікації відкривають нові перспективи та можливості міжнародної співпраці, але вони також формують нові небезпеки для дотримання основних прав і свобод людини в інформаційному суспільстві. Сучасне інформаційно-комунікативне середовище впливає на структуру суспільства та його систему цінностей, визначає політичні пріоритети країн та інформаційну політику [Bilan 2015: 138].

Розвиток інформаційних технологій завжди мав значний вплив на міжнародні відносини. Проте саме з появою промисловості на початку ХІХ століття ці зміни набули революційного характеру. У відповідності до третьої ІТ-революції, яка викликала найбільші зміни в суспільстві, економіці та міжнародній політиці, відбулися зміни структурних компонентів, на яких була заснована світова політика [Nye, 2004: 285], а саме діючи на ключових акторів міжнародних відносин, змінюючи їх природу та значення. Розвиток дипломатичної служби яскраво показує, як технологічний фактор здійснив вплив на суспільні комунікації в міжнародних відносинах.

У цьому контексті досить часто згадується випадок Бенджаміна Франкліна, який був послом США у Франції наприкінці ХVІІІ століття, якому знадобилося п'ять місяців, щоб зв'язатися з урядом і отримати подальші інструкції. Сьогодні традиційна дипломатична роль майже втрачає сенс, обмін інформацією між владою та її представниками відбувається миттєво, тому дипломати втратили незалежність і самостійність дій. Також розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій здійснив вплив на прозорість міжнародних відносин, тому інформація про глобальну політику більше не обмежується вузьким колом професіоналів, а стає доступною для найширших мас.

В Енциклопедії теорії комунікації автор Марк ДаКоста Аллейн «Теорії міжнародної комунікації» визначає суспільні комунікації в міжнародних відносинах як міждисциплінарну галузь дослідження, у центрі якої знаходяться різні форми взаємодії на глобальному рівні, включаючи глобальну комунікацію через мас-медіа, міжкультурну комунікацію та політику у сфері телекомунікацій [Littlejohn 2009: 537].

Автор відзначає, що предмет дослідження суспільних комунікацій в міжнародних відносинах можна визначити через два виміри:

1) правовий і політичний вимір, який стосується аналізу того, як рішення та процедури певних урядів та державних установ впливають на природу суспільної комунікації в міжнародних відносинах;

2) культурний вимір, який зосереджений на зв'язку між культурою та суспільними комунікаціями в міжнародних відносинах.

Відзначимо, що поняття суспільні комунікації в міжнародних відносинах безпосередньо пов'язане зі сферами політології та міжнародних відносин з національною державою як основним актором у центрі цієї форми комунікації з іншими країнами [Radojković 2015: 23; Vranjes 2017].

Таким чином, суспільна комунікація в міжнародних відносинах відзначається як спричинений ситуацією й соціально-психологічними особливостями комунікаторів процес встановлення і підтримання контактів між членами суспільства загалом на базі духовного, професійного або іншого єднання учасників комунікації, який реалізується у вигляді взаємопов'язаних інтелектуально-мисленневих та емоційно-вольових актів, опосередкованих мовою й розірваних у часі та просторі, що взаємопов'язані з процесом збору фактів, їх зберігання, аналізу, переробки, оформлення, висловлення та при потребі поширення, сприймання й розуміння, відбуваються з або без застосування диференційованих знакових систем, зображень, звуків, засобів комунікації, засобів зв'язку і результатом яких являється конкретна інтелектуально-мисленева й емоційно-вольова поведінка комунікатора, конкретні результати його діяльності, схвалені ним рішення, що задовольняють членів певної соціальної групи або суспільства загалом.

У ролі ініціаторів даної категорії комунікації найчастіше виступають соціально комунікаційні інститути, служби, а з іншого – організовані спільноти, учасники соціальної взаємодії. Система суспільних комунікацій сучасного суспільства визначається як:

- комунікаційна мережа, яка об'єднує взаємопов'язаних соціальних суб'єктів, які координують та узгоджують власну спільну діяльність через передачу повідомлень за допомогою ІКТ;

- загальнодоступне сховище масивів знань та інформації, яке застосовується як засіб сатисфакції інформаційно-комунікативних потреб соціальних суб'єктів у системі соціальної взаємодії.

Суспільна комунікація розгортається у публічній сфері, де громадяни країни задіяні в процес комунікації, тобто збираються разом, обмінюються думками стосовно поточних публічних справ, дискутують, обдумують та формують громадську думку. Оскільки публічна сфера визначається як центральний аспект хорошого керівництва, де через відсутність функціональної та демократичної публічної сфери урядовці не матимуть змогу звітуватися про свої дії, а громадяни не зможуть впливати на імплементацію політичних рішень [Шинкарук 2013].

Суспільні комунікації в міжнародних відносинах відзначаються як диференційовані аспекти відносин через обмін інформацією між національними, етнічними, культурними чи іншими групами чи співтовариствами як на міждержавному, так і на внутрідержавному рівнях. Суспільні комунікації в міжнародних відносинах завжди реалізуються в публічній сфері та часто взаємопов'язані з процесами формування нації і створення колективної ідентичності [Карпчук 2018]. Суспільні комунікації в міжнародних відносинах займаються вирішенням наступних важливих питань як попередження, запобігання, вирішення конфліктів, мирні переговори та угоди, геополітичні та стратегічні проблеми, контроль за озброєнням, економічний розвиток та його відношення до проблем безпеки, міжнародна політика, екологія, міжнародна реакція на надзвичайні ситуації тощо (рис. 1).

Суспільні комунікації в міжнародних відносинах реалізуються через традиційну дипломатію, яка являється основною формою підтримання офіційних відносин між державами у відповідності до норм та дипломатичної практики міжнародного права, найпоширенішою формою участі держави у міжнародному співробітництві. Дипломатичні відносини покликані сприяти розвитку ділового партнерства та дружніх взаємин між країнами, підтриманню міжнародного миру та безпеки, та публічної дипломатії як форми зовнішньополітичної діяльності, пов'язаної з представництвом інтересів держави або різних державних об'єднань через відповідні легітимні інституції (міністерства, відомства, комітети), що ви-

Характеристика суспільних комунікацій в міжнародних відносинах	
→	протікають у ситуації умовно незалежного комунікативного ланцюга, де не існує всесвітнього уряду;
→	комунікація відбувається між принципово диференційованими структурами, між якими часто не співпадають коди та національні картини світу;
→	піддаються більш жорсткому контролю, ніж внутрішні комунікації, що потребує більшої відповідності коду;
→	досить часто протікають в агресивному середовищі, коли існує потреба розв'язання конфліктних ситуацій;
→	реалізуються у непрямому виді, наприклад, через фільми, літературу, інші прояви масової культури, можуть виступати певним силовим центром.

Рис. 1. Характеристика суспільних комунікацій в міжнародних відносинах
Примітки: сформовано авторами на основі джерела [Шинкарук 2013].

ражають суверенну волю нації, користуючись наданими їм повноваженнями в межах державного законодавства та міжнародно-правових актів [Шинкарук 2013; Cull 2008; Melissen 2005].

Марк ДаКоста Аллейн виділяє п'ять парадигм у теорії суспільних комунікацій в міжнародних відносинах, а саме [Littlejohn 2009]:

1. Теорії інтернаціоналізму – це парадигма, яка заснована на технологічному детермінізмі. У якій стверджується, що демократичний потенціал і порядок у світі розвиватимуться більше, оскільки учасники міжнародних відносин стануть більш зв'язаними за допомогою нових технологій. Дана парадигма ґрунтувалася на припущеннях, що люди в усьому світі поділяють велику кількість основних цінностей, незалежно від їхнього культурного та географічного походження. Крім того, важливим припущенням у цій парадигмі є існування ідеї міжнародного суспільства, в якому панує думка, орієнтована на мир і толерантність. Останні теорії про те, як Інтернет перетворить міжнародне суспільство в якийсь глобальний порядок, однак науковці в основному поділяють основні припущення цієї парадигми. Вважаємо, що ранній оптимізм щодо соціальної ролі Інтернету як деміурга нового демократичного, глобального та політичного порядку в основному походить від цих теорій.

2. Марксистська парадигма суспільних

комунікацій в міжнародних відносинах ґрунтується на припущенні, що форма або спосіб спілкування міжнародної системи по суті представляє функцію певних способів економічного виробництва. Одним із найвідоміших авторів у галузі цієї парадигми є Герберт Шиллер. Його теорія культурного імперіалізму звинувачує розвинену економіку США у формуванні дисбалансу у сфері глобальної комунікації. Як вважає Г. Шиллер, держава має бути продовженням капіталістичного проекту, який дозволяв використовувати нові технології з метою створення надмірної вартості замість ширшого суспільного блага. Нарешті, Г. Шиллер пропонує, щоб держава використовувала свою владу для регулювання «індустрії зв'язку» для ширшого соціального добробуту, а не для вигоди капіталістичної меншості.

3. Теорії репрезентації припускають, що популярну культуру слід сприймати серйозно в контексті надання розуміння міжнародних відносин. Дослідження лінгвістики та літератури можуть контролювати міжнародні медіа, особливо тому, що значення не є фіксованою категорією, та існує постійна боротьба за збереження панівної ідеології. Дискурсивні тенденції в популярних ЗМІ часто відображають міжнародні політичні програми.

4. Теорії сприйняття стверджують, що існує нерівність в інформаційному потоці, який генерують міжнародні медіа, і причину цього

шукають через аналіз текстів, а не на основі культурного імперіалізму. Показовим прикладом є модель прозорого наративу Скотта Роберта Олсона, який шукав причину величезної популярності американської аудіовізуальної продукції в усьому світі. Згідно з цією теорією, американські фільми та телепрограми є прикладами так званих «прозорих медіатекстів», оскільки представники різних культур можуть легко декодувати їхні повідомлення. Іншими словами, прозорі медіатексти покликані містити елементи, які впізнають люди в усьому світі. Незважаючи на те, що Олсон не ставив свою теорію в контекст культурного імперіалізму, ми, безумовно, можемо визначити деякі елементи, які надають динаміки процесу «американізації» в усьому світі.

5. Теорія ідентичності базується на пост-модерністській інтелектуальній традиції та припускає, що основні контури формування людської ідентичності відбуваються не класом, а новими соціальними рухами, сконфігурованими питаннями статі, раси та етнічної приналежності. Теорії ідентичності пропонують значні зміни в уявленні про суспільні комунікації в міжнародних відносинах, особливо тому, що вони відкидають першість національних держав і зосереджуються на ролі акторів або суб'єктів цієї форми комунікативної практики. Відповідно до її точки зору, актори суспільних комунікацій в міжнародних відносинах мають агентів, які можуть зменшувати та перевищувати силу держави в цьому процесі [Littlejohn 2009: 538-541].

І інтернаціоналістична, і марксистська парадигми представляють так звані «великі теорії» щодо суспільних комунікацій в міжнародних відносинах, оскільки вони, як правило, описують і включають нормативні правила для розуміння всієї системи суспільних комунікацій в міжнародних відносинах. Інші три парадигми прагнуть знайти сліди для розуміння суспільних комунікацій в міжнародних відносинах через специфічні елементи в самому комунікативному процесі.

Отже, ми можемо визначити тенденцію зміщення теорій суспільних комунікацій в міжнародних відносинах з соціальних наук у бік загальногуманістичної перспективи. Ран-

ні інтернаціоналістичні та марксистські теорії прагнули до позитивного сприйняття реальності міжнародного соціального середовища і навіть емпірично спираючись на питання ідентичності та сприйняття суспільних комунікацій в міжнародних відносинах як аргументу раціонального вибору.

Завдяки розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та їх доступності звичайним користувачам відбувається модернізація міжнародної політичної комунікації. Масштаби змістилися з рамок національних держав на глобальний рівень і збільшилася кількість суб'єктів цієї форми спілкування. У минулому держава була найважливішим суб'єктом міжнародної політичної комунікації, як особлива форма комунікаційної практики. Окрім держави, важливу роль відігравали транснаціональні компанії, наднаціональні ЗМІ, інформаційні агентства, міжнародні радіо- та телевізійні служби тощо. Розвиток нових інформаційно-комунікаційних технологій збільшив кількість предметів.

М.Радойкович, Б.Стойкович і А.Вранеш стверджують, що список учасників такого типу взаємодії може включати пошукові системи Інтернету, соціальні мережі, міжнародні урядові та неурядові організації, різні місцеві та транснаціональні громадські рухи, а також будь-якого громадянина та потребою до спілкування в кіберпросторі, тобто через кордони своєї національної держави [Radojković 2015: 141]. Цей процес також можна пояснити як наслідок зникнення комунікаційного суверенітету, який сучасні країни втратили задовго до появи Інтернету. Пізніше під впливом процесів глобалізації вони почали втрачати економічний, військовий, фінансовий, екологічний та інші суверенітети. У цьому контексті К.Стайл і А.Стайн стверджують, що розвиток і доступність нової інформації та комунікаційних технологій зменшили владу держав, оскільки їхні громадяни та ЗМІ отримали можливість прямого та швидкого збору інформації [Steel 2002: 35].

Таким чином, суспільні комунікації сприяють підвищенню обізнаності людей та їх мобілізації і можуть стати найважливішими інструментами ідентичності, інтеграції, поваги

та зміцнення демократії. Суспільні комунікації можуть допомогти краще зрозуміти громадянство, і за допомогою цього розуміння, країни зможуть покращити свої інституції та політику. Сучасні форми суспільної комунікації формують особливі субкультурні середовища, які є методами соціально-побутового дискурсу. Ці форми також демонструють соціальну диференціацію, соціальну стратифікацію, соціальну ієрархізацію та категоризацію відносин і взаємооб'єднань. Тому сучасне комунікаційне суспільство характеризується постійним зростанням і глобалізацією комунікацій. Якість і кількість зв'язку невинно зростає, оскільки більшість людей залучені в процес спілкування.

Зв'язки між певними комунікаціями зміцнюються, комунікаційна робота зростає, а комунікаційна мережа виходить на глобальний рівень. Розширення соціальних комунікацій відкриває нові можливості, які роблять людей вільними від будь-яких обмежень, будь-яких систем соціального контролю та примусу, що створює нову основу для особистого представництва.

Особливістю сьогодення є формування та розвиток відкритого цивілізованого суспільства. У цьому типі суспільства з'являються нові форми спілкування, засновані на соціальному та особистому партнерстві. Крім того, ці форми спілкування базуються на суперництві, правових і соціальних засадах формальної рівності всіх громадян і правильному управлінні соціальними взаємодіями [Bilan 2015].

До прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах належать: політичні комунікації у міжнародних суспільних комунікаціях; особливості комунікації у міжнародних суспільних комунікаціях; іміджеві та бренд-комунікації у міжнародних відносинах; етика PR та заборонені PR технології у міжнародних суспільних комунікаціях; технології комунікативної роботи у міжнародних суспільних комунікаціях; міжнародні та міжкультурні комунікації тощо.

Професійна підготовка фахівців у сфері суспільних комунікацій в міжнародних відносинах здійснюється в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова на фа-

культет міжнародних відносин, політології та соціології. По завершенню навчання у майбутніх фахівців у сфері суспільних комунікацій в міжнародних відносинах формуються фахові компетентності, які відображені на рис. 2.

Отже, можна зробити висновок, що формування фахових компетентностей у майбутніх фахівців у сфері суспільних комунікацій в міжнародних відносинах сприяє успішному працевлаштуванню після закінчення навчання та фаховій відповідності ринку праці.

Таким чином, суспільні комунікації в міжнародних відносинах пронизують усі рівні комунікації – від внутрішньо особистісного, до глобального, де кожна політична система створює власну мережу суспільних комунікацій відповідно до своїх можливостей.

Висновки та перспективи досліджень.

В результаті аналізу прикладних аспектів суспільних комунікацій в міжнародних відносинах, встановлено, що ефективність інструментарію суспільних комунікацій змушує міжнародних акторів і організацій до включення їх у стратегії зовнішньої і безпекової політики, оскільки комунікативні технології сприяють забезпеченню міжнародних і національних інтересів.

Міжнародні відносини та політичні процеси обумовлюють також включення суспільних комунікацій в національні програмні документи країни для представництва держави і активної участі у збалансованому міжнародному співробітництві. Підсумовуючи, варто підкреслити міждисциплінарний характер змісту поняття суспільних комунікацій в міжнародних відносинах, а також те, що дослідження феномену суспільних комунікацій в міжнародних відносинах постійно продукує наповнення попередніх розробок і ідей.

Перспективи подальших досліджень полягають у здійсненні аналізу щодо використання суспільних комунікацій в зовнішній політиці країни для забезпечення національних інтересів і позитивного позиціонування держави в міжнародних відносинах. Практичне значення проведеного дослідження полягає в тому, що висновки та рекомендації, розроблені автором та запропоновані в статті, можуть бути використані для дослідження сучасного стану суспільних комунікацій.

<p>Навчальний процес скерований на отримання наступних компетентностей</p>	<ul style="list-style-type: none"> – оволодіти сучасними знаннями у галузі суспільних комунікацій; – здатність працювати з суспільними комунікаціями у міжнародному контексті; – здатність застосовувати теоретичні знання про міжнародні суспільні комунікації у практичних ситуаціях; – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – здатність використовувати ІКТ у міжнародних суспільних комунікаціях; – здатність працювати в міжнародному контексті над створенням іміджу країни в очах широких кіл масової міжнародної спільноти; – здатність робити змістовний аналіз процесу міжнародних суспільних комунікацій; – здатність відстоювати свою професійну точку зору щодо місця і ролі своєї професії в структурі масового спілкування; – здатність розрізняти учасників суспільних комунікацій за функціями, завданнями, методами, засобами; – здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному; – здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв’язання складних спеціалізованих задач і проблем; – здатність досліджувати проблеми міжнародних суспільних комунікацій та виявляти перешкоди на шляху забезпечення суспільних комунікацій; – визначати міжнародний аспект суспільних комунікацій.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>знати: специфіку та особливості міжнародних суспільних комунікацій як сфери професійної діяльності; види, типи та функції зовнішньополітичних комунікативних технологій; головні етапи становлення та розвитку міжнародних суспільних комунікацій у XX столітті; методи комунікативного аналізу; ключові ознаки інформаційного суспільства; роль PR у системі міжнародних суспільних комунікацій; основні теорії політичної комунікації; роль політичної символіки та міфології у політичній комунікації; заборонені PR-технології у політичній боротьбі; комунікативні технології Е-дипломатії; основні складові культурної дипломатії та комунікації у міжнародних відносинах; різницю у формах комунікації між східними та західними культурами; основні напрями, форми та механізми реалізації «М’якої сили» (Soft power) у міжнародних суспільних комунікаціях;</p> <p>уміти: застосовувати отримані знання на практиці; обирати оптимальні зовнішньополітичні комунікативні технології; організувати інформаційно-комунікативну, інформаційно-аналітичну та аналітико-прогностичну діяльність владних інституцій; правильно організувати процес міжнародних суспільних комунікацій на всіх його фазах; створювати імідж політичного лідера та надавати послуги інформаційно-політичного консалтингу; використовувати заборонені PR-технології у політичній боротьбі працювати над створенням іміджу країни в очах широких кіл міжнародної спільноти.</p> <p>володіти: прийомами публічної дипломатії.</p>

Рис. 2. Фахові компетентності майбутніх фахівців у сфері суспільних комунікацій в міжнародних відносинах

Примітки: сформовано авторами на основі джерела [Факультет міжнародних відносин, політології та соціології 2022].

Бібліографічні посилання

- Bilan, N. (2015). Social communications as a sociopolitical phenomenon in the European union information sphere. *European political and law discourse*, 2(6), 138-142.
- Cull, N. (2008). Public Diplomacy: Taxonomies and Histories. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616 (1), 31-54.
- Littlejohn, S.W., Foss, K.A. (2009). *Encyclopedia of Communication Theory*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy: soft power in international relations*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Nye, J.S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Radojković, M., Stojković, B., Vranješ, A. (2015). *Međunarodno komuniciranje u informacionom društvu*. Beograd: Clio.
- Steel, C., Stein, A. (2002). *Communications Revolutions and International Relations*, in. Allison, J.E. (ed.): *Technology, Development and Democracy - International Conflict and Cooperation in the Information Age*. Albany: State University of New York Press.
- Vranjes, A., Budimir, Z. (2017). International political communication and influence of information and communication technologies on contemporary international relations. *ПОЛИТЕИА*, 7. 128-139. DOI:10.5937/pol1713128V
- Карпчук, Н.П. (2018). *Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти*. Луцьк.
- Офіційний сайт Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. (2022). Факультет міжнародних відносин, політології та соціології. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvsps> (дата звернення 17.10.22)
- Шинкарук, А.Л., Парфенюк, В.М., Кац, Е.Я. (2013). *Європейські публічні комунікації: культура, політика, технології: колективна монографія*. Рівне.

References

- Bilan, N. (2015). Social communications as a sociopolitical phenomenon in the European union information sphere. *European political and law discourse*, 2(6), 138-142.
- Cull, N. (2008). Public Diplomacy: Taxonomies and Histories. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 31-54.
- Fakultet mizhnarodnykh vidnosyn, politolohii ta sotsiolohii [Faculty of International Relations, Political Science and Sociology]. (2022). Ofitsiyni sait Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I.I.Mechnykova. Retrieved October 17, 2022 from <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvsps> (in Ukrainian)
- Karpchuk, N.P. (2018). *Mizhnarodna informatsiia ta suspilni komunikatsii* [International information and public communications]: navch. posib. dlia stud. zakl. vyshch. osvity. Lutsk. (in Ukrainian)
- Littlejohn, S.W. & Foss, K.A. (2009). *Encyclopedia of Communication Theory*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy: soft power in international relations*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Nye, J.S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Radojković, M., Stojković, B., Vranješ, A. (2015). *Međunarodno komuniciranje u informacionom društvu*. Beograd: Clio.
- Shynkaruk, A.L., Parfeniuk, V.M. & Kats, E.Ya. (2013). *Yevropeiski publichni komunikatsii: kultura, polityka, tekhnolohii* [European public communications: culture, politics, technology]: kolektyvna monohrafiia Rivne. (in Ukrainian)
- Steel, C., Stein, A. (2002). *Communications Revolutions and International Relations*, in. Allison, J.E. (ed.): *Technology, Development and Democracy - International Conflict and Cooperation in the Information Age*. Albany: State University of New York Press.
- Vranjes, A. & Budimir, Z. (2017). International political communication and influence of information and communication technologies on contemporary international relations. *ПОЛИТЕИА*, 7. 128-139. DOI:10.5937/pol1713128V